

4. Hankintatoimisto

Hankintaneuvottelukunnan kokoonpano, kokoukset ym. Neuvottelukunnan kokoonpano oli v. 1973 muuten sama kuin edell. vuonna paitsi että sihteerijäsenenä toimi toim.pääll. Arvo Aallon tilalla toim.pääll. Heikki Saxén.

Hankintaneuvottelukunta piti vuoden aikana kaksi kokousta, joista laadituissa pöytäkirjoissa oli yhteensä 21 §. Tärkeimmistä käsitellyistä asioista mainittakoon:

- kaupungin virastojen ja laitosten varastojen hoitamis- ja arvostusperiaatteet,
- kaupunginvaltuuston hyväksymän hankintatoimiston johtosäännön vaikutus hankintaneuvottelukunnan kokoonpanoon,
- kaupungin yleisten hankintamääräysten tarkistaminen.

Kaupunginhallitus tarkisti hankintaohjeissa mm. niiden salassapitoa ja esteellisyyttä koskevia määräyksiä.

Hankintatoimisto. Hankintatoimisto on välittömästi kaupunginhallituksen alainen hankintaorganisaation yhteishankintaelin, joka hankkii tavaroita ja palveluksia kaupungin virastoille ja laitoksille.

Hankintatoimisto huolehtii seuraavista yhteishankinnoista:

- *yleiset hankinnat* (toimisto-, talous- ja koulualan kalusto, tarvikkeet ja välineet, sairaala- ja laituskalusto, soittimet, puhdistus-, siivous- ja kiillotusvälineet sekä -aineet, talousastiat ja -tarvikkeet, elintarvikkeet ja sairaalatarvikkeet),
- *teknilliset hankinnat* (toimisto- ja talous-

koneet sekä näiden huolto, sairaalakoneet ja -kojeet, audiovisuaaliset ja teleteknilliset laitteet),

— *painatushankinnat* (graafisen alan hankinnat ja tähän liittyvät muut tehtävät kuten painatus-, sidonta- ja jäljennöstyöt, sanomajä aikakauslehdet sekä ilmoitusten ja kuulutusten julkaiseminen lehdissä).

Lisäksi toimiston tehtävänä on avustaa pyydettyinä virastoja ja laitoksia, joilla ei ole omaa hankintaelintä sekä toimittaa ja jakaa kaikkien hankintaelimien hankintatiedotukset. Edelleen hankintatoimisto huolehtii myös rutiiniluonteisten koko hallintoa koskevien lomakkeiden suunnittelusta, kaupungin sisäisen postin kuljetuksesta ja jakelusta sekä eräistä muista palvelutehtävistä.

Henkilökunta. Henkilökuntaan kuului 17 (ed.v. 20) vakinaista viranhaltijaa ja työsuhteisia toimihenkilöitä 74 (71).

Kaupunginhallitus valitsi toimistopäällikön virkaan hankinta-asiamies, ekonomi Heikki Saxénin 1.1.1973 lukien sekä lisäksi valittiin hankinta-asiamies ja ostaja.

Toimiston palveluksesta erosi kertomusvuoden aikana 46 (35) henkilöä, joista yksi siirtyi eläkkeelle.

Virkavapautta myönnettiin sairauden ym. perusteella 2 028 (1 422) työpäivää.

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan II luokan mitali myönnettiin yhdelle ja Suomen Kaupunkiliiton hopeinen ansiomerkki 20 vuoden palveluksesta yhdelle henkilölle.

Henkilöasiainkeskuksen koulutusosaston järjestämille kursseille osallistui henkilökun-

4. Hankintatoimisto

nasta 11 henkilöä. Lisäksi eräät henkilökuntaan kuuluvat osallistuivat muihin alan kursseihin ja suorittivat virkamatkoja tutustuakseen oman alansa vastaaviin toimintoihin ulkomailla ja kotimaassa.

Toimitilat ja kalustohankinnat. Hankintatoimiston kertomusvuonna käytettävissä olleet tilat käsittivät yht. 2 240 (2 211) m², joista toimistotilaa oli 708 m² sekä varasto-, työ- ym. tilaa 1 532 m². Kiinteistön Kuortaneenkatu 5 saneerauksen esisuunnittelua hoidettiin rakennusviraston talosuunnitteluosastolla. Toimiston edustaja oli työssä mukana. Päätös saneerauksesta siirtyi seuraavaan vuoteen.

Omaan käyttöön hankittujen kalusteiden ja koneiden arvo oli 37 393 (105 527) mk ja lainavarastoon hankittujen koneiden arvo 452 (4 896) mk. Tärkeimmistä hankituista koneista ja kalusteista mainittakoon seuraavat: kopioraami offsetpainoon, postimaksukone postikeskukseen, kuorensulkijalaite postikeskukseen, kaksi sähkökirjoituskonetta sekä kolme elektronista laskukonetta.

Toiminta. Toimiston vastuualueelle kuuluvien artikkeleiden standardointiin kiinnitettiin jatkuvasti huomiota ja näitä koskevia neuvotteluja käytiin kaupungin laitosten ja hankkijoiden kesken. Hankinnat pyrittiin suorittamaan tämän mukaisesti. Toinen pääpyrkimys oli toimitusten ohjaus myyjiltä suoraan virastoille ja laitoksille niin suuressa määrin kuin se oli kaupungille edullista.

Hankintatoimiston jakeluvaraston, konekorjaamon ja painon avulla hoidetaan osa yhteishankinta-alueesta. Valtaosa hankinnoista perustuu hankinta- ja hintasopimuksiin, joista tiedotetaan laitoksille ja joiden perusteella toimitukset tapahtuvat suoraan. Tiedottaminen ja puhelimitse tapahtuva ostopaikkojen ohjaus on voimakkaasti lisääntynyt.

Toimintaa tehostettiin luomalla vakiomenettelyjä ja säännöllisiä neuvottelukokouksia, joilla virastojen ja laitosten toimeksiannot voidaan etukäteen suunnitellen sijoittaa työ-

ohjelmaan. Kansakoulujen kanslian, lasten päivähoitotoimiston ja sairaalaviraston kanssa sovittiin menettelytavoista mm. seuraavien vuosien perushankinnoissa ja huomattavissa vuotuishankinnoissa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi hankintatoimistolle uuden *johtosäännön* kokouksessaan 3.10.1973. Toimiston nimi on 1.1.1974 lähtien *hankintakeskus*, joka jakautuu hankinta- ja painatusosastoon sekä toimistoon.

Hintataso pysyi alkuvuoden melko vakaana, sensijaan syyskaudella alkoi hintataso nousta ja raakaöljyn hinnannousun myötä vaikeutui kauppojen teko kiinteään hintaan. Tavarapula alkoi ilmetä, samoin toimitusajat pitenevät huomattavasti.

Kertomusvuonna tehtiin tarjouspyyntöjä 63 (69), toimiston omia tilauksia 4 886 (5 282). Laskuja tarkastettiin ja käsiteltiin 60 800 (60 600).

Toimistopäällikön päätösluettelossa, jonka pykälämäärä oli 252 (252), käsiteltiin etupäässä henkilökuntaa koskevia asioita.

Vuoden 1973 talousarvion mukaan yhteishankintojen arvo hankintatoimiston vastuualueella oli yht. 48 131 000 mk, josta oli elintarvikkeiden hankinnan osuus 24 781 000 mk.

Hankintatoimisto hoiti edelleen kaikkien yhteishankintaelinten *hankintatiedotusten* toimittamisen ja jakelun. Kertomusvuoden aikana uusittiin 366 (376) hankintatiedotusten sivua.

Tärkeimmät *esitykset* ja *käsitellyt asiat* koskivat kalusteiden ja koneiden hankintoja eri virastoille ja laitoksille.

Hankintatoimisto antoi kaupunginhallituksen pyytämät 25 (24) *lausuntoa* virastojen ja laitosten ehdotuksista kalustohankintamäärärahoiksi v:n 1974 talousarvioon. Lisäksi annettiin 187 (164) kirjallista lausuntoa, jotka koskivat kalusteita, koneita ja kojeita. Näistä 59 (60) lausuntoa koski sairaaloita ja näiden hankintojen arvo oli 2.6 (2.9) mmk.

Konelainaustoimintaa jatkettiin edelleen. Lainavarastossa oli 110 (109) toimisto-, ta-

lous-, konferenssi- ym. konetta tai kojetta. Käytettyä kalustoa ja koneita tarjottiin virastoille ja laitoksille kirjeitse ja puhelimitse.

Talousarvion ravintomäärärahat olivat 24.8 mmk. Kertomusvuonna tapahtunut voimakas hintojen nousu aiheutti näissä määrärahoissa ylityksiä. Tarjouspyyntöjä lähetettiin 12 (13) ja elintarvikekeskuksen lautakunnan päättämiä hankintasopimuksia tehtiin 57 (46) yhteensä 30 (26) eri toimittajan kanssa. Lasten päivähoitokotien n. 2.2 mmk elintarvikehankintasopimus tehtiin ensimmäisen kerran erillisten tarjousten perusteella. Yhteisostona suoritettiin hankinta-arvoltaan n. 150 000 mk:n tuoreiden puolukoiden hankinta.

Hankintasopimuksiin sisältyvien elintarvikkeiden hankinta-arvot olivat seuraavat:

	mk
— kahvi	550 000
— vilja-, sokeri- ym. tuotteet ..	1 400 000
— margariinit ja ruokaöljyt	250 000
— lihajalosteet	750 000
— maitotaloustuotteet	6 800 000
— leipomotuotteet	800 000
— mallas- ja virvoitusjuomat ..	450 000
— kuoritut perunat	530 000
— säilykkeet	1 150 000
— pakasteet	840 000
— pakasteruuat	800 000
— einesruuat ulkopuolisilta hankkijoilta	1 270 000
— lasten päiväkotien elintarvik- keet	2 200 000

Sopimuksia ei tehty lihasta eikä tuoreta-varoista. Näissä tuoteryhmissä vaikeutena oli hintojen jatkuva vaihtuminen sekä laadun epätasaisuus.

Hankintasopimuksia tehtäessä olivat käyttäjien mielipiteet laadun ja hinnan ohella ratkaisujen perustana. Eri laitosten emännistä muodostettu makuneuvosto arvosteli ensimmäisessä kokouksessaan makkarat ja lihajalosteet sekä toisessa hillot ja mehut.

Ruokalistojen yhdenmukaistamista jatkettiin lasten päivähoitokotien ja sairaaloiden osalta. Terveydellisten tutkimusten laboratoriossa ja maidontarkastamossa teetettiin tuotteiden laboratoriotutkimuksia.

Kertomusvuonna hoidettiin sairaaloiden, hoitolaitosten ja terveydenhoitoviraston käyttämien sairaalatarvikkeiden yhteishankinnat. Hankintoja käsittelevä työryhmä kokoontui 11 kertaa. Työryhmään kuuluivat hankintatoimiston ja terveydenhoitoviraston edustajien lisäksi välinehuoltokeskusten osastonhoitajat kaupungin sairaaloista ja vanhainkodeista. Työryhmän jäsenmäärä oli kertomusvuoden lopussa 16 henkilöä.

Sairaalatarvikkeiden yhteishankintojen lisäksi työryhmä tutki uusia tuotteita, kulutustavarakirjanpitoa, tekstiilihuollon kehittämismahdollisuuksia jne.

Puhelinasiat. Kertomusvuoden aikana ostettiin 72 (85) uutta puhelinosuustodistusta. Vuoden päättyessä oli kaupungilla yhteensä 2 645 (2 573) Helsingin Puhelinyhdistyksen puhelinosuustodistusta, jotka jakautuivat sijaintipaikkansa mukaan seuraavasti:

— vaihteiden sarjaliittymi- nä	1 211	(1 179)
— eri toimipaikoissa	1 358	(1 315)
— viran- tai toimenhalti- joiden asuntopuhelimina	76	(79)
	2 645	(2 573)

Viran- tai toimenhaltijain omistaman puhelimen käytöstä virkatehtävissä kaupunki maksoi korvausta 349 (326) puhelimesta. Puhelintyötilausten lukumäärä oli 669 (717). Vuoden lopussa oli 273 (230) yksittäisliittymässä kaukotason estolaite. Sisäisen puhelineluettelon painosmäärä oli 5 500 kpl, painatuskustannukset olivat koko vuodelta 21 129 60 mk (9 067 mk).

Puhelinvaihteita oli 88 (85), joissa oli yht. 1 211 (1 179) sarjaliittymää ja 10 090 (8 662) alapuhelinta. Helsingin Puhelinyhdistyksen toimilupa-alueen ulkopuolella sijaitsevat Hirvihaaran vanhainkodin ja Outamon vastaanottokodin puhelinvaihteet. Kaukotason esto-

4. Hankintatoimisto

laitteet oli 60 (60) vaihteessa ja ohivalinta-laitteet 18 (15) puhelinvaihteessa.

Kertomusvuonna tilattiin seuraaviin koh-teisiin puhelinvaihteiden asennus- ja laajen-nustyöt: Kallion virastotalo, Marian sairaa-la, Rakennusviraston katurakennusosaston läntinen tukikohta, Teurastamolaitos sekä Virastotalo, Hietaniemenkatu 9. Kertomus-vuoden aikana valmistuivat muut paitsi vii-meiksi mainittu kohde.

Vaihteiden ja yksittäisliittymien puhelu- ja perusmaksut olivat seuraavat:

	1972 mk	1973 mk
— puhelumaksut ..	1 094 727	1 210 476
— perusmaksut	726 822	855 771
— vaihdevuokrat ..	318 670	307 672
Yhteensä	2 140 219	2 373 919

Painatusasiat ym. Lomakesuunnittelu kor-jasi vanhoja lomakkeita, suunnitteli uusia sekä suoritti tutkimuksien perusteella saman-kaltaisten lomakkeiden yhdistämistä. Yleis-lomakkeiden valvonta kuului niin ikään lo-makesuunnittelun tehtäviin.

Kertomusvuonna käsiteltiin 160 uutta ja 163 korjattua lomaketta, lomaketarkastuksia tehtiin 116 ja 2 lomaketta poistettiin.

Lomakerationalisointia hoidettiin lomake-yhdysenkilöiden avulla, joita oli 36. Heille pidettiin kaksi tiedotustilaisuutta lomakerati-onalisoinnista ja -painatuksesta. Valtion-hallinnon edustajan kanssa sovittiin eräistä yhteistyömuodoista.

Painatushankinnoista oli kohopainotöitä n. 40% ja offsettöitä n. 60%, josta hankinta-toimiston offsetpaino tuotti n. 15% ja n. 45% tilattiin eri kirjapainoilta. Vahasmonistus-töitä tehtiin sekä hankintatoimistossa että virastoissa ja laitoksissa.

Painatusalan yhteishankinta- ym. lukuja:

V. 1972 V. 1973
1 000 mk

— ulkopuolisten kirjapaino- jen ja sitomojen työt, net- tolaskutus	3 233	4 348
— offsetpainon ja monista- mon laskutus	744	963
— hankintatoimiston välittä- mät ilmoitukset nettohin- noin	1 365	2 002
— sanoma- ja aikakausleh- tien tilausmaksut	327	341
— valojäljennöstyöt, netto- laskutus	1 127	844

Offsetpainon tekemiä offsettöitä oli 3 447 (3 350). Monistamon vahasmäärä oli 36 386 (43 808) sekä painosmäärä A4-koossa 4 184 (5 277).

Jakeluvarasto toimitti kaupungin viras-toille ja laitoksille erilaisia vakiotarvikkeita ja painotuotteita varastosta. Sen lisäksi jake-luvarasto huolehti puhelinluettelon, talous-arvion ja muiden kaupungin julkaisemien teosten jakelusta.

Varastonimikkeiden lukumäärä väheni 115 vuodesta 1969 vuoteen 1973. Lähetysten lu-kumäärä pysyi näinä vuosina saman suurui-sena. Varasto-ostot olivat kertomusvuonna 1 325 992 (1 296 460) mk ja laskutus 1 421 579 (1 260 057) mk. Varastonimikkeitä oli 685 (702) ja lähetysten määrä oli 11 000 (11 800).

Jakeluvaraston kiertoluku oli 4.9 (4.2) ja kiertonopeus 74 (85) päivää.

Vakiointiin kiinnitettiin jatkuvasti huo-miota ja niitä koskevia neuvotteluja käytiin kaupungin laitosten ja hankkijoiden kesken. Toinen pääpyrkimys oli toimitusten ohjaus ilman välivarastointia suoraan virastoille ja laitoksille.

Konekorjaamo huolsi kaupungin omista-mat toimisto- ja taluskoneet. Lisätehtäviin

kuului erikoiskoneiden huollon järjestäminen ja huoltosopimusten tekeminen sekä ulkopuolisten huoltotyön ja laskutuksen tarkkailu. Korjaamon huoltokortistossa oli kertomusvuonna n. 10 500 toimisto- ja talouskoneita. Ulkopuolisten korjaamoiden kanssa tehtyjen huoltosopimusten piiriin kuului 2 000 konetta ja oman korjaamon valikoivan huollon piiriin n. 8 500 konetta, joista huollettiin 2 872 (2 823) konetta. Koneiden korjauksiin käytettiin n. 2 200 (2 300) työtuntia.

Elektronilaskukoneiden huoltoa kehitettiin kertomusvuonna edelleen ja koulutusta jatkettiin maahantuojien järjestämällä kursseilla. Mekaanikkojen työpaikkakoulutukseen käytettiin 100 (160) tuntia.

Ulkopuolisten korjaamoiden huoltolaskutus nousi edelliseen vuoteen verrattuna 26%, mikä johtui yleisestä kustannustason noususta ja huoltohintojen korotuksista sekä pienoistietokoneiden huoltosopimusten lisääntymisestä.

Konekorjaamo suoritti koneiden huolto- toiminnan lisäksi muita tehtäviä, joista mai-

nittakoon seuraavat: suoritettiin sanelukoneiden, elektronisten laskukoneiden ja kopiokoneiden vertailut ostopäätöksiä varten, tutkittiin Nixdorf-kassakonejärjestelmä, annettiin mikroaaltouunien tarkastuslausunto, tehtiin asunto-oikeuden tehokirjoitussovellustutkimus sekä annettiin teknilliset lausunnot sairaaloiden laboratoriolaitehankinnosta.

Talous. Hankintatoimiston menot olivat kertomusvuonna 2 408 664 mk.

Oman tuotannon laskutus oli 2 660 000 mk (2 230 000 mk) ja tulot 1 133 000 mk (921 000 mk).

Hankintatoimiston työsuoritusten, jakelutaraston artikkeleiden sekä julkaisujen ja painotuotteiden hinnoittelussa noudatettiin kaupunginhallituksen yleisjaoston päätöksessä 12.12.69 § 7625 mainittuja periaatteita. Näillä tuloilla pyritään kattamaan oman tuotannon välittömät kustannukset. Yhteishankintakustannukset katetaan talousarviovaroilla.